

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA IANCU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 62915/17)

HOTĂRÂRE

Art. 6 § 1 (latura penală) • Proces echitabil • Semnarea deciziei de către președintele instanței, în numele președintelui completului colegial care a pronunțat decizia, pensionat • Respectarea principiului nemijlocirii în toate etapele procesului decizional • Intervenția președintelui instanței fără nicio consecință concretă asupra soluționării cauzei • Nemodificarea compunerii completului de judecată

STRASBOURG

23 februarie 2021

DEFINITIVĂ

23/05/2021

*Hotărârea a rămas definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție.
Poate suferi modificări de formă.*

În cauza Iancu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Yonko Grozev, *președinte*,

Tim Eicke,

Faris Vehabović,

Iulia Antoanella Motoc,

Armen Harutyunyan,

Gabriele Kucsko-Stadlmayer,

Ana Maria Guerra Martins, *judecători*,

și Ilse Freiwirth, *grefier adjunct de secție*,

Având în vedere cererea (nr. 62915/17) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Olimpia-Mirela Iancu („reclamanta”), a sesizat Curtea la 16 august 2017 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”),

Având în vedere decizia a aduce la cunoștința Guvernului român („Guvernul”) capătul de cerere privind semnarea unei hotărâri definitive doar de patru din cei cinci judecători ai completului care a pronunțat hotărârea,

Având în vedere observațiile părților,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 4 februarie 2021,

Pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Cererea privește un proces penal în urma căreia reclamanta a fost condamnată pentru complicitate la înșelăciune. Persoana în cauză se plânge, în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, că hotărârea definitivă pronunțată în apel, la finalul acestui proces, a fost semnată doar de patru din cei cinci judecători ai completului. Întrucât al cincilea judecător s-a pensionat înainte să semneze hotărârea, un alt judecător, care nu participase la procedură, a semnat pentru acesta.

ÎN FAPT

2. Reclamanta s-a născut în 1974 și locuiește în Oradea. Aceasta a fost reprezentată de T. Tiba, avocat în Oradea.

3. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agenții guvernamentale, cel mai recent de doamna O. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

I. ANCHETA PENALĂ ÎMPOTRIVA RECLAMANTEI

4. În 2012, Direcția Națională Anticorupție a deschis o anchetă privind utilizarea frauduloasă a fondurilor publice. Cauza implica 16 persoane, inclusiv reclamanta. Aceasta din urmă, directorul unei instituții bancare, era suspectată de complicitate la înșelăciune în forma agravată. Anchetatorii au considerat că facilitase un transfer bancar fraudulos, în cadrul căruia sumele reprezentând fonduri de garanție de bună execuție fuseseră transferate societății T.C., care efectua lucrări publice în numele unei primării; că aceasta transferase fondurile în conturile T.C. fără autorizație din partea primăriei, care avea calitatea de ordonator de credite; și că administratorul acestei societăți utilizase fondurile respective în scopuri personale. În cursul acestei anchete, reclamanta a fost asistată de un avocat ales.

II. PROCEDURA ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ

5. La 20 august 2013, reclamanta a fost trimisă în judecată în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru complicitate la înșelăciune în forma agravată [art. 244 alin. (2) C. pen.]. Înalta Curte avea competența de a examina cauza în primă instanță, în complet de trei judecători, având în vedere că unul dintre cei 15 coînculpați ai reclamantei avea calitatea de parlamentar.

6. În fața instanței de fond, reclamanta, asistată de un avocat ales, a susținut că efectuase transferul în cauză fără să știe că autorizația prezentată de administratorul întreprinderii T.C. era falsă. Aceasta a susținut că nu exista nicio probă care să confirme intenția sa de a participa la înșelătoria organizată de administratorul în cauză și a explicat comportamentul său din perspectiva unei practici interne existente în cadrul băncii, în temeiul căreia astfel de transferuri erau efectuate fără să fie necesară aprobarea ordonatorului de credite. În fine, aceasta a afirmat că efectuase transferul în cauză după consultarea avocatului băncii.

7. Prin sentința penală din 7 mai 2015, Înalta Curte a condamnat-o pe reclamantă la o pedeapsă de un an de închisoare cu suspendare, pentru complicitate la înșelăciune în forma agravată. Înainte de a constata vinovăția persoanei în cauză și a celorlalți inculpați, instanța a analizat o serie de probe: declarațiile inculpaților, precum și cele ale martorilor G.M., A.A. și F.S.A., un proces-verbal întocmit de auditori publici, un raport de control întocmit de Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, documente emise de Ministerul Mediului, extrase de cont, acte furnizate de o primărie, deconturi de la Ministerul Mediului, procese-verbale de percheziție având ca obiect datele stocate într-un sistem informatic, un raport de expertiză tehnică, dosarul de licitație, un raport de constatare tehnico-științifică și o declarație bancară care atestă transferurile efectuate de

primărie într-un cont în care fuseseră depuse fonduri de garanție pentru executarea de lucrări publice.

8. Înalta Curte a considerat că probele de la dosar confirmau faptul că, pe baza unei aprobări falsificate, care nu fusese semnată de primar, reclamanta transferase în mod ilegal fonduri din contul de garanție de bună execuție către societatea T.C., fără să fi obținut în prealabil aprobarea din partea ordonatorului de credite, și anume primăria, beneficiara lucrărilor publice. În continuare, a reținut că fondurile au fost folosite în scopuri personale de către administratorul societății T.C., deși acestea nu puteau, în niciun caz, să fie transferate sau retrase, ori să fie utilizate fără acordul expres al reprezentanților ordonatorului de credite. Pentru a ajunge la această concluzie, instanța s-a bazat, în principal, pe mai multe probe cu înscrisuri (documente bancare și contracte de prestări servicii publice) care confirmau circumstanțele transferului fraudulos de fonduri, pe declarațiile părților, pe un raport de constatare tehnico-științifică, care a stabilit că ștampila aplicată pe cererea de transfer de fonduri nu era autentică, precum și pe declarațiile a trei martori, G.M., A.A. și F.S.A. Primul (G.M.) a semnalat existența unor nereguli în procedura de transfer de fonduri; al doilea (A.A.) a confirmat că ordinul de transfer al fondurilor din contul de garanție nu fusese semnat de ordonatorul de credite, și al treilea (F.S.A.) a precizat că administratorul societății T.C. și reclamanta aveau o relație strânsă de prietenie și că administratorul în cauză utilizase fondurile în scopuri personale. Înalta Curte a considerat că reclamanta cunoștea clauzele contractului încheiat între societatea T.C. și primărie, inclusiv cele referitoare la fondurile din contul de garanție, și știa că transferul acestor fonduri nu putea fi efectuat fără acordul expres al primăriei. Prin urmare, a hotărât că reclamanta a acceptat să faciliteze transferul fraudulos de fonduri. Ceilalți 15 inculpați au fost, de asemenea, condamnați.

III. PROCEDURA DE JUDECATĂ A APELULUI

9. Reclamanta, Parchetul de pe lângă Înalta Curte și ceilalți 15 inculpați au declarat apel împotriva sentinței penale din 7 mai 2015. Aceste apeluri au fost înregistrate pe rolul Înaltei Curți și au fost atribuite unui complet de cinci judecători (L.D.S., președintele completului, I.I.D., F.D., V.H.S. și A.G.I.), asistat de magistratul-asistent A.A.C.T. În fața acestui complet, reclamanta a fost asistată prin avocat ales. Aceasta a susținut că fusese găsită vinovată de complicitate la înșelătorie fără să existe probe suficiente și că, prin urmare, trebuia să fie achitată. A solicitat Înaltei Curți să audieze doi martori (A.A. și F.S.A.), care fuseseră deja audiați de instanța de fond (supra, pct. 7 și 8). În acest sens, reclamanta a susținut că noua depoziție a lui A.A. ar fi permis să se înțeleagă motivul pentru care operațiunea fusese efectuată în lipsa semnăturii ordonatorului de credite, iar o nouă audiere a lui F.S.A. ar fi permis instanței de apel să aprecieze mai bine credibilitatea sa.

10. La 22 februarie 2016, Înalta Curte, reunită în complet de cinci judecători (supra, pct. 9), a consemnat declarațiile reclamantei și a respins cererile acesteia de reaudiere a lui A.A. și F.S.A. Pentru a motiva această decizie, a reamintit că cei doi martori în cauză fuseseră audiați de instanța de fond, cu respectarea caracterului contradictoriu al dezbaterilor, și că toți inculpații (inclusiv reclamanta), asistați de avocații lor, au avut ocazia să adreseze întrebări celor doi martori. Cauza a trecut la deliberări, reclamanta având posibilitatea să depună concluzii scrise la finalul ședinței de judecată. Cu această ocazie, ea a reiterat teza potrivit căreia lipsea elementul subiectiv necesar pentru existența infracțiunii de complicitate la înșelăciune.

11. Prin decizia din 3 iunie 2016, Înalta Curte a respins apelul reclamantei și a confirmat temeinicia sentinței penale din 7 mai 2015. Aceasta a statuat că, contrar argumentelor susținute de reclamantă, instanța de fond a constatat în mod întemeiat existența elementului subiectiv al infracțiunii săvârșite de persoana în cauză. A apreciat că, într-adevăr, din probele disponibile (acte și declarații ale martorilor) reieșea că reclamanta efectuase transferul fraudulos cu scopul de a facilita utilizarea fondurilor de către administratorul societății T.C., cu care avea o relație de prietenie. Pe lângă mărturiile consemnate de instanța de fond, Înalta Curte și-a întemeiat raționamentul pe copia unui ordin de plată care confirma că reclamanta efectuase transferul fraudulos în conturile societății T.C. A considerat că vinovăția reclamantei era confirmată și de atitudinea ei ulterioară față de ordonatorul de credite, în special de faptul că nu a informat primăria cu privire la faptul că nu mai existau fonduri disponibile în contul de garanție de bună execuție încă din ianuarie 2009, deși primăria îi solicitase în mod expres, în lunile mai și septembrie 2009, să deblocheze diferite sume din același cont. Înalta Curte a constatat, de asemenea, valoarea probatorie pe care o are în această privință descoperirea, cu ocazia unei percheziții efectuate la sediul băncii la care lucra persoana în cauză, a unei serii de documente aparținând societății T.C. (bilete la ordin, contracte de împrumut și ordine de plată în alb, necompletate, care aveau semnătura în alb a administratorului societății și ștampila societății respective). Minuta deciziei/hotărârii (infra, pct. 15), întocmită la data pronunțării deciziei (3 iunie 2016), poartă semnătura celor cinci judecători ai completului de judecată (L.D.S., I.I.D., F.D., V.H.S. și A.G.I.) și a magistratului-asistent (A.A.C.T. – supra, pct. 9).

12. Întrucât judecătorul L.D.S. urma să se pensioneze la 13 iulie 2016, Consiliul Superior al Magistraturii a propus eliberarea sa din funcție începând cu această dată. Prin Decretul din 23 iunie 2016, Președintele României a validat propunerea.

13. Din scrisoarea Înaltei Curți din 14 ianuarie 2020 reiese că textul deciziei prin care a fost confirmată vinovăția reclamantei a fost redactat după 13 iulie 2016, de către magistratul-adjunct, A.A.C.T., care participase la ședințele din fața instanței de apel și la deliberări. La 13 martie 2017, textul deciziei (165 de pagini) a fost semnat de patru dintre judecătorii completului

instanței de apel (I.I.D., F.D., V.H.S. și A.G.I.), de magistratul-asistent (A.A.C.T.) și de judecătorul C.T., care exercita funcția de președinte al Înaltei Curți. Aceasta din urmă a semnat în locul judecătorului L.D.S., în temeiul art. 406 alin. (4) C. proc. pen. (infra, pct. 15). Semnătura acesteia figurează în locul destinat semnăturii judecătorului L.D.S. și este însoțită de următoarea mențiune olografă:

„Pentru judecător L.D.S., pensionat, semnează președintele Înaltei Curți.”

14. La 17 martie 2017, grefa Înaltei Curți a transmis reclamantei o copie a hotărârii.

CADRUL JURIDIC RELEVANT

I. CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ

15. Dispozițiile relevante în speță din Codul de procedură penală, în vigoare de la 1 februarie 2014, au următorul cuprins:

Articolul 400

Minuta

„(1) Rezultatul deliberării se consemnează într-o minută, care trebuie să aibă conținutul prevăzut pentru dispozitivul hotărârii. Minuta se semnează de membrii completului de judecată.

(2) Întocmirea minutei este obligatorie în cazurile în care judecătorul sau instanța dispune asupra măsurilor preventive și în alte cazuri expres prevăzute de lege.

(3) Minuta se întocmește în două exemplare originale, dintre care unul se atașează la dosarul cauzei, iar celălalt se depune, spre conservare, la dosarul de minute al instanței. [...]”

Articolul 406

Redactarea și semnarea hotărârii

„(1) Hotărârea se redactează în cel mult 30 de zile de la pronunțare.

(2) Hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, în cel mult 30 de zile de la pronunțare, și se semnează de toți membrii completului și de grefier.

(3) Dispozitivul hotărârii trebuie să fie conform cu minuta.

(4) În caz de împiedicare a vreunui dintre membrii completului de judecată de a semna, hotărârea se semnează în locul acestuia de președintele completului. Dacă și președintele completului este împiedicat a semna, hotărârea se semnează de președintele instanței. Când împiedicarea îl privește pe grefier, hotărârea se semnează de grefierul-șef. În toate cazurile se face mențiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea. [...]”

Articolul 426
Cazurile de contestație în anulare

„Împotriva hotărârilor penale definitive se poate face contestației în anulare în următoarele cazuri:

[...]

c) când hotărârea a fost pronunțată de alt complet decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului [...]"

16. Dispozițiile relevante în speță din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, au următorul cuprins:

Articolul 71

„Magistrații-asistenți care participă la ședințele de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție redactează încheierile, participă cu vot consultativ la deliberări și redactează hotărâri, conform repartizării făcute de președinte pentru toți membrii completului de judecată.”

17. Dispozițiile relevante din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, au următorul cuprins:

Articolul 45

„Președintele completului de judecată are următoarele atribuții:

[...]

4. după pronunțarea hotărârilor:

a) repartizează judecătorilor și magistraților-asistenți spre redactare hotărârile pronunțate;

[...]"

Articolul 51

„(1) Magistrații-asistenți din cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție participă la ședințele de judecată ale secțiilor și duc la îndeplinire orice alte sarcini încredințate de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de vicepreședinte sau de președintele de secție.

[...]

(3) Magistrații-asistenți care participă la ședințele de judecată au și următoarele atribuții:

[...]

i) participă cu vot consultativ la deliberări;

[...]

m) redactează hotărâri, conform repartizării președintelui completului de judecată [...]"

II. PRACTICA INTERNĂ RELEVANTĂ

A. Hotărârile Înaltei Curți

18. Prin decizia nr. 1419 din 24 februarie 2005, Înalta Curte a casat o încheiere prin care se dispuneau măsuri provizorii, pe motiv că minuta fusese semnată doar de președinte și nu de toți membrii completului care participaseră la luarea hotărârii. A fost admis recursul Parchetului și cauza a fost trimisă spre rejudecare.

19. Prin decizia nr. 7186 din 11 decembrie 2006, Înalta Curte a admis recursurile declarate de mai multe părți împotriva unei decizii penale, pe motiv că unul dintre judecătorii din completul de judecată fusese înlocuit cu un alt judecător, după repunerea cauzei pe rol, deși nu exista nicio dovadă că judecătorul absent se afla în imposibilitatea obiectivă de a participa la judecarea cauzei.

20. În decizia nr. 2832 din 17 octombrie 2014, Înalta Curte, sesizată cu recurs, a hotărât că faptul că un judecător delegat a semnat hotărârea atacată atât în locul președintelui completului, cât și în locul unui alt judecător, nu constituia un motiv de casare, întrucât judecătorul delegat fusese desemnat în acest scop de președintele instanței. Înalta Curte a respins acțiunea și a reamintit că, în conformitate cu vechiul Cod de procedură penală, atunci când președintele se află în imposibilitatea de a semna, vicepreședintele semnează deciziile în locul său și, în cazul în care acesta din urmă se află în imposibilitatea de a semna, președintele instanței semnează în locul său.

21. La 23 noiembrie 2018 și la 14 ianuarie 2020, președintele Înaltei Curți a comunicat Agentului Guvernamental informații cu privire la practica urmată la momentul respectiv în materia pronunțării și redactării hotărârilor completurilor de judecată formate din cinci judecători. Din aceste informații reies următoarele: la finalul deliberărilor, la care participau toți judecătorii care făceau parte din completul de judecată, precum și magistratul-asistent (care participa cu vot consultativ – a se vedea art. 71 din Legea nr. 303/2004, citat supra, pct. 16), redactarea hotărârii era încredințată fie unuia dintre judecătorii completului, fie magistratului-asistent; magistrații-asistenți aveau rolul nu doar de a consemna rezultatul deliberărilor, ci și de a le furniza judecătorilor, la cererea acestora, informații cu privire la jurisprudența instanțelor interne sau europene referitoare la anumite aspecte de fapt sau de drept și de a lua cunoștință de toate argumentele concurente, în scopul redactării hotărârii; sarcina redactării motivării hotărârilor era atribuită în funcție de mai multe criterii, cum ar fi gradul de complexitate a cauzelor și volumul de muncă al membrilor completului sau al magistratului-asistent.

B. Deciziile Curții Constituționale

22. În Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial la 15 februarie 2018, Curtea Constituțională precizează următoarele:

„[...] 175. În fine, prin Hotărârea din 7 martie 2017, pronunțată în Cauza *Cerovsek și Bozicnik împotriva Sloveniei*, Curtea europeană a statuat că judecătorii care nu au participat la proces nu pot motiva și semna hotărârea judecătorească, pentru că nu pot oferi garanția că s-a realizat o bună administrare a actului de justiție [...]

176. Având în vedere aceste argumente, Curtea Constituțională reține că redactarea hotărârii judecătorești, actul final și de dispoziție al instanței prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat litigiul dintre părți, este rezultatul activității de deliberare, desfășurată în secret, la care participă doar judecătorii care au calitatea de membri ai completului în fața căruia a avut loc dezbateră. Doar aceștia se pot pronunța asupra chestiunilor de fapt și de drept deduse judecării, soluționându-le. Prin urmare, legea prevede expres că hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei. Mai mult, redactarea unei hotărâri judecătorești este inerent legată de motivarea ei, acest din urmă aspect constituind, astfel cum s-a arătat mai sus, o obligație a judecătorului cauzei ce decurge din prevederile art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Toate aceste aspecte constituie garanții ale dreptului părților la un proces echitabil, judecat de o instanță independentă și imparțială, care se supune numai legii.”

23. În Decizia nr. 633 din 12 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial la 29 noiembrie 2018, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra compatibilității cu Constituția a anumitor dispoziții de modificare a Codului de procedură penală și a Legii nr. 304/2004. Curtea Constituțională a precizat următoarele, făcând referire la motivarea hotărârii judecătorești:

„975. Dacă motivarea/redactarea hotărârii judecătorești este actul inerent funcției judecătorului cauzei, fiind o manifestare intrinsecă a acesteia, semnarea hotărârii este actul extrinsec, formal, care atestă îndeplinirea funcției de judecată de către judecătorul cauzei. În cazul completului cu judecător unic, hotărârea se redactează și se semnează de judecătorul cauzei, iar în cazul completului cu mai mulți judecători, hotărârea se redactează de unul sau mai mulți dintre judecătorii din completul care a soluționat cauza și se semnează de toți judecătorii completului.

976. Așa fiind, semnarea hotărârii judecătorești se realizează de membrii completului care au participat la dezbateri și la deliberări și de către grefier. În caz de împiedicare a vreunui dintre membrii completului de judecată de a semna, potrivit art. 406 alin. (4) din cod, hotărârea se semnează în locul acestuia de președintele completului, iar dacă și președintele completului este împiedicat a semna, hotărârea se semnează de președintele instanței. Când împiedicarea îl privește pe grefier, hotărârea se semnează de grefierul-șef. În toate cazurile se face mențiune pe hotărâre despre cauza care a determinat împiedicarea.

977. Având în vedere aceste considerente, din analiza coroborată a normelor procesuale, rezultă că, în ceea ce privește împrejurarea că hotărârea nu a fost semnată de judecătorul care a participat la soluționarea cauzei, aceasta poate constitui o cauză de revizuire a hotărârii doar în condițiile în care nu a fost reținută incidența art. 406 alin. (4) din Codul de procedură penală, deci nu a existat o cauză de împiedicare.”

III. ELEMENTE DE DREPT COMPARAT

24. Din informațiile de care dispune Curtea cu privire la legislația și practicile statelor membre ale Consiliului Europei, în special dintr-un studiu referitor la 35 de state membre, reiese că există trei sisteme, fiecare având norme și excepții în ceea ce privește semnarea hotărârilor judecătorești, în special în cazul absenței unuia dintre judecătorii unui complet de judecată la momentul semnării hotărârii judecătorești. Dintre cele 35 de state membre studiate, Armenia, Irlanda, Regatul Unit și San Marino nu dispun de reglementări sau practici specifice în materie.

25. În cadrul primului sistem, toți judecătorii care au participat la procedură trebuie să semneze hotărârea judecătorească pe care au pronunțat-o (Albania, Andorra, Belgia, Estonia, Georgia, Germania, Islanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Republica Moldova, Monaco, Polonia, Rusia, Spania, Țările de Jos și Ungaria). În opt dintre aceste state (Belgia, Germania, Luxemburg, Republica Moldova, Monaco, Polonia, Spania și Ungaria) sunt posibile excepții. În patru dintre aceste opt state (Belgia, Republica Moldova, Spania și Ungaria), judecătorul care semnează hotărârea judecătorească în locul judecătorului absent nu trebuie neapărat să fie unul dintre judecătorii care au participat la procedură.

26. În cadrul celui de-al doilea sistem, numai președintele completului de judecată semnează hotărârile judecătorești (Austria, Bosnia și Herțegovina, Franța, Grecia și Slovenia). Cu toate acestea, în trei dintre țările care aplică acest sistem (Austria, Bosnia și Herțegovina și Slovenia), este posibil ca un alt judecător, care nu a participat la procedură, să semneze în locul președintelui completului de judecată.

27. În cadrul celui de-al treilea sistem, hotărârile judecătorești trebuie să fie semnate fie de președintele completului de judecată, fie de președintele completului de judecată și de un judecător sau de grefier (Croatia, Finlanda, Macedonia de Nord, Muntenegru, Portugalia, Republica Cehă, Republica Slovacă, Serbia și Turcia). În patru țări din acest grup (Croatia, Muntenegru, Republica Cehă și Republica Slovacă), este posibil ca un alt judecător să semneze hotărârile judecătorești în locul președintelui sau al altui judecător al completului de judecată.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 6 § 1 DIN CONVENȚIE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SEMNAREA HOTĂRÂRII

28. Reclamanta se plânge de faptul că hotărârea pronunțată la 3 iunie 2016 nu a fost semnată de judecătorul L.D.S., întrucât aceasta s-a pensionat imediat după pronunțarea acestei hotărâri, astfel încât un alt judecător, C.T., care nu participase la procedură, a semnat hotărârea în locul judecătorului pensionat.

Susține, în esență, că judecătorul C.T. nu cunoștea direct cauza. Reclamanta invocă art. 6 § 1 din Convenție.

În părțile sale relevante, această dispoziție prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotări [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații penale îndreptate împotriva sa.”

A. Cu privire la admisibilitate

1. *Excepția Guvernului întemeiată pe neepuizarea căilor de atac interne*

29. Guvernul pledează pentru neepuizarea căilor de atac interne. Reclamanta ar fi trebuit să se plângă în fața instanțelor naționale, prin introducerea unei contestații în anulare [art. 426 lit. (c) C. proc. pen., citat supra, pct. 15]. Guvernul oferă trei exemple de jurisprudență care, în opinia sa, ilustrează modul în care instanțele naționale se pronunță cu privire la viciile de procedură cauzate de nesemnarea unei hotărâri judecătorești (supra, pct. 18-20).

30. Reclamanta susține că respectiva cale de atac indicată de Guvern nu este aplicabilă capătului său de cerere. Susține, mai întâi, că această cale de atac privește doar viciile de procedură care afectează pronunțarea unei hotărâri, și nu motivarea acesteia. Adaugă, în continuare, că legislația națională prevedea posibilitatea ca un judecător să semneze o hotărâre judecătorească în locul unui alt judecător [a se vedea art. 406 alin. (4), citat supra, pct. 15] și că, prin urmare, nicio cale de atac nu ar fi fost eficientă în cazul său.

31. Principiile generale aplicabile în materie de epuizare a căilor de atac interne sunt rezumate în hotărârea *Vučković și alții împotriva Serbiei* [(MC) (excepție preliminară), nr. 17153/11 și alte 29 de cereri, pct. 69-77, 25 martie 2014]. Curtea reamintește, în special, că scopul art. 35 § 1 este să ofere statelor contractante ocazia de a preveni sau de a remedia pretense încălcări care le sunt imputate, înainte ca aceste încălcări să fie supuse aprecierii Curții. Astfel, capătul de cerere cu care este sesizată Curtea trebuie să fie formulat întâi în fața instanțelor naționale corespunzătoare, în formele și termenele prevăzute de dreptul intern [*Scoppola împotriva Italiei* (nr. 2) (MC), nr. 10249/03, pct. 68-69, 17 septembrie 2009]. În cele din urmă, Guvernul care a invocat neepuizarea căilor de atac interne are obligația de a convinge Curtea de caracterul efectiv și disponibilitatea căii de atac pe care o invocă, atât în teorie, cât și în practică, la momentul faptelor, cu alte cuvinte că aceasta era accesibilă și că îi putea oferi reclamantului posibilitatea soluționării capetelor sale de cerere, precum și că prezenta perspective rezonabile de reușită [*Sejdovic împotriva Italiei* (MC), nr. 56581/00, pct. 46, CEDO 2006-II].

32. În speță, Curtea constată că respectiva cale de atac indicată de Guvern i-ar fi permis reclamantei să conteste decizia din 3 iunie 2016 dacă minuta

acestei decizii nu ar fi fost semnată de toți judecătorii care au participat la dezbateri (supra, pct. 18). Din probele depuse la dosar reiese că decizia în cauză a fost pronunțată de același complet de cinci judecători (L.D.S., I.I.D., F.D., V.H.S. și A.G.I.) care a participat la procedură. Minuta deciziei include, de asemenea, semnăturile fiecăruia dintre acești cinci judecători, precum și a magistratului-asistent A.A.C.T. (supra, pct. 11 *in fine*).

33. În plus, Curtea observă că, în primele două exemple de jurisprudență furnizate de Guvern, Înalta Curte a sancționat fie faptul că minuta unei decizii nu fusese semnată de toți membrii completului de judecată, fie faptul că unul dintre judecători fusese înlocuit cu un altul înainte de deliberările asupra cauzei (supra, pct. 18-19). Curtea apreciază că situațiile în aceste două exemple nu pot fi asimilate celei aflate la originea capătului de cerere formulat de reclamantă. În ceea ce privește al treilea exemplu, Înalta Curte a respins recursul hotărând că, în cazul în care judecătorii titulari se află în imposibilitatea de a semna, un judecător delegat poate semna o decizie atât în locul președintelui completului de judecată, cât și în locul unui alt judecător (supra, pct. 20). Deși se întemeiază pe dreptul intern, astfel cum era în vigoare înainte de pronunțarea condamnării definitive a reclamantei, această a treia decizie a Înaltei Curți sugerează că o eventuală contestație în anulare a reclamantei ar fi avut puține șanse de reușită.

34. Prin urmare, Curtea concluzionează că respectiva cale de atac invocată de Guvern nu i-ar fi permis reclamantei să conteste, cu perspective rezonabile de succes, faptul că decizia în cauză fusese semnată de judecătorul C.T., în locul judecătorului L.D.S.

35. Ținând seama de principiile enunțate supra, pct. 31, Curtea apreciază că, în aceste condiții, nu i se poate reproșa reclamantei faptul că nu a introdus o contestație în anulare. Așadar, trebuie să fie respinsă excepția preliminară ridicată de Guvern cu privire la neepuizarea căilor de atac interne (supra, pct. 29).

2. Alte motive de inadmisibilitate

36. Constatând că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate prevăzut la art. 35 din Convenție, Curtea îl declară admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

a) Reclamanta

37. Reclamanta se plânge că decizia din 3 iunie 2016 a fost semnată de un alt judecător decât cel care a participat la dezbateri. Consideră că, având în vedere acest lucru și ținând seama de art. 406 alin. (4) C. proc. pen. (supra,

pct. 15), procesul penal care a vizat-o nu a fost echitabil. Reclamanta susține că semnarea, de către toți judecătorii care au participat la dezbateri, a deciziei care a rezultat în urma acestor dezbateri constituie o garanție indispensabilă pentru a asigura un proces penal echitabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție. Invocând hotărârile *Cerovšek și Božičnik împotriva Sloveniei* (nr. 68939/12 și 68949/12, 7 martie 2017) și *Cutean împotriva României* (nr. 53150/12, 2 decembrie 2014), reclamanta susține că această garanție nu a fost respectată în speță.

b) Guvernul

38. Guvernul subliniază că decizia din 3 iunie 2016 a fost adoptată de toți judecătorii din completul de judecători însărcinat cu soluționarea cauzei în apel. Precizează că același complet a delegat redactarea deciziei magistratului-asistent și că, după redactare, a asigurat semnarea acesteia de către cei patru judecători (I.I.D., F.D., V.H.S. și A.G.I.) care erau încă în funcție, precum și de către judecătorul C.T., președintele Înaltei Curți. Guvernul afirmă că aceasta a semnat decizia în numele judecătorului L.D.S., în conformitate cu art. 406 alin. (4) C. proc. pen., întrucât aceasta din urmă se afla în imposibilitatea obiectivă de a semna.

39. Mai susține că reclamanta nu a precizat în ce fel, în mod concret, faptul că judecătorul L.D.S. nu a semnat ea însăși decizia i-a adus prejudicii. Consideră că trebuie să se facă distincție între acest caz și cel din hotărârea *Cerovšek și Božičnik* (citată anterior, pct. 32-33), invocată de reclamantă, în care reclamantii s-au plâns de faptul că motivarea hotărârii judecătorești pronunțate împotriva lor a fost redactată de judecători care nu participaseră nici la procedură, nici la deliberări. În această privință, Guvernul susține că, în speță, decizia Înaltei Curți a fost pronunțată, în unanimitate, de cei cinci judecători care participaseră la procedură și la deliberări. Afirmă că acest vot unanim al celor cinci judecători, rezultat în urma deliberărilor acestora, este verdictul care a fost transpus ulterior în textul deciziei.

40. În plus, Guvernul susține că însuși Regulamentul Curții prevede imposibilitatea de a semna. Acesta citează art. 77, potrivit căruia hotărârile se semnează doar de președintele completului Camerei sau al comitetului și de grefier. Subliniază că, în cauzele în care președintele completului s-a aflat în imposibilitatea de a semna, alți judecători au fost autorizați să semneze în locul său [*Marckx împotriva Belgiei*, 13 iunie 1979, seria A nr. 31; *Helle împotriva Finlandei*, 19 decembrie 1997, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-VIII; și *Jasper împotriva Regatului Unit (MC)*, nr. 27052/95, 16 februarie 2000].

41. În sfârșit, adaugă că procesul în litigiu a fost însoțit de garanții suficiente pentru a proteja drepturile reclamantei. Astfel, persoana în cauză a fost asistată de un avocat ales pe toată durata procesului, a fost ascultată în persoană de judecătorii instanței de fond și, apoi, de judecătorii instanței de apel, nu a invocat niciun viciu de procedură înainte de pronunțarea deciziei în

litigiu și a avut posibilitatea de a obține examinarea, de către instanțele naționale, a probelor pe care le-a prezentat. În plus, motivarea deciziei era completă și detaliată.

2. Motivarea Curții

a) Principii generale

42. Curtea reamintește că un aspect important al unui proces penal echitabil este posibilitatea pe care o are inculpatul de a fi confruntat cu martorii în prezența judecătorului care, în cele din urmă, se pronunță asupra cauzei. Principiul nemijlocirii este o garanție importantă în procesul penal în cadrul căruia observațiile făcute de instanță cu privire la comportamentul și credibilitatea unui martor pot avea consecințe importante pentru inculpat. Prin urmare, o modificare adusă compunerii instanței ulterior audierii unui martor important trebuie, în principiu, să determine o nouă audiere a martorului respectiv [*P.K. împotriva Finlandei* (dec.), nr. 37442/97, 9 iulie 2002, și *Beraru împotriva României*, nr. 40107/04, pct. 64, 18 martie 2014]. Aceleași considerente se aplică și cu privire la audierea directă a inculpatului de către judecătorul care se pronunță asupra cauzei (*Cutean*, citată anterior, pct. 60).

43. Potrivit principiului nemijlocirii, într-un proces penal hotărârea trebuie luată de judecătorii care au fost prezenți la procedură și la procesul de administrare a probelor (*ibidem*, pct. 61). Totuși, nu se poate considera că acest principiu – a cărui nerespectare nu poate constitui, în sine, o încălcare a dreptului la un proces echitabil – implică interdicția oricărei modificări a compunerii completului de judecată al unei instanțe în timpul unui proces. Pot apărea factori administrativi sau procedurali foarte evidenți care să facă imposibilă participarea în continuare a unui judecător într-un proces. În astfel de cazuri, pot fi luate măsuri pentru a se asigura că judecătorii care continuă să judece cauza au înțeles în mod corespunzător probele și argumentele prezentate anterior, de exemplu prin furnizarea minutelor dezbaterilor în cazul în care credibilitatea martorului în chestiune nu este pusă la îndoială, sau prin noi ascultări ale argumentelor relevante sau ale martorilor importanți înaintea completului nou-format (*Škaro împotriva Croației*, nr. 6962/13, pct. 24, 6 decembrie 2016).

44. Aplicând aceste principii, într-o cauză în care președintele completului de judecată s-a schimbat, dar în care trei asesori au rămas aceiași pe parcursul procesului și în care noului președinte al completului i s-a pus la dispoziție procesul-verbal de audiere a unui martor a cărui credibilitate nu a fost pusă la îndoială în niciun moment, Curtea a apreciat că acești factori compensau în mare măsură neîndeplinirea cerinței nemijlocirii în cadrul procesului. Aceasta a constatat că verdictul de condamnare nu se întemeia exclusiv pe depoziția martorului în cauză și că nu exista niciun indiciu că fostul președinte al completului a fost înlocuit astfel încât rezultatul procesului să fie diferit sau din orice alt motiv abuziv (*P.K. împotriva Finlandei*, decizie citată anterior).

Considerente similare au determinat Curtea să constate neîncălcarea art. 6 § 1 în hotărârile pronunțate în cauzele *Graviano împotriva Italiei* (nr. 10075/02, pct. 39-40, 10 februarie 2005) și *Škaro* (citată anterior, pct. 22-31), deși, în această din urmă cauză, credibilitatea martorului, care nu a fost audiat din nou, a fost contestată de apărare și declarațiile sale au fost decisive pentru condamnarea inculpatului.

45. Într-o altă cauză, în care un judecător unic a fost înlocuit cu un nou judecător care nu audiase martorii, coînculpații și experții, și care și-a întemeiat verdictul de condamnare exclusiv pe stenogramele ședințelor de judecată, Curtea a constatat nerespectarea principiului nemijlocirii și încălcarea art. 6 § 1 din Convenție (*Svanidze împotriva Georgiei*, nr. 37809/08, pct. 34-38, 25 iulie 2019). A ajuns la aceeași concluzie în alte două cauze: în prima cauză, niciunul dintre judecătorii din completul inițial care i-au ascultat pe reclamant și pe martori la instanța de fond nu a rămas în complet pentru a continua examinarea cauzei (*Cutean*, citată anterior, pct. 60-73) și, în a doua cauză, neîndeplinirea cerinței nemijlocirii în cadrul procesului nu putea fi compensată de simplul fapt că judecătorul a avut la dispoziție minutele ședințelor de judecată în care au fost audiați reclamantul și martorii, pe care acesta nu i-a ascultat direct (*Beraru*, citată anterior, pct. 65-66). În hotărârea *Cerovšek și Božičnik* (citată anterior, pct. 37-48), Curtea a constatat încălcarea art. 6 deoarece motivarea hotărârilor de condamnare a reclamantilor nu fusese redactată de judecătorul unic, care participase la dezbateri, pronunțase verdictele și stabilise pedepsele, ci de alți judecători, după aproximativ trei ani de la pensionarea judecătorului respectiv.

b) Aplicarea acestor principii în speță

46. În speță, Curtea observă de la bun început că reclamanta a declarat apel împotriva hotărârii de condamnare, în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți. După analizarea probelor depuse la dosar și ascultarea persoanei în cauză, acest complet a deliberat asupra cauzei, după încheierea ședinței, și a pronunțat, în aceeași zi, o decizie care a confirmat decizia pronunțată în primă instanță (supra, pct. 9-11). În continuare, observă că redactarea deciziei Înaltei Curți și semnarea acesteia de către judecători au avut loc la o dată ulterioară datei pronunțării deciziei (supra, pct. 13). Prin urmare, Curtea distinge trei etape ale procesului decizional care a condus la adoptarea deciziei din 3 iunie 2016: prima este pronunțarea deciziei, a doua, redactarea deciziei, iar a treia, semnarea acesteia. Pentru a stabili dacă decizia în cauză a fost adoptată de judecătorii care au participat la procedură, în conformitate cu principiul nemijlocirii, Curtea consideră că este necesar să analizeze fiecare dintre aceste etape în lumina principiilor rezumate supra, pct. 42-43.

47. Curtea constată că, în ceea ce privește prima etapă, decizia din 3 iunie 2016 a fost pronunțată de același complet de judecată care examinase declarațiile reclamantei și participase la analiza directă a probelor. Niciunul

dintre cei cinci judecători ai acestui complet nu a fost înlocuit înainte de deliberări și de pronunțarea deciziei (supra, pct. 9-11). Copia minutei redactate la data pronunțării deciziei (supra, pct. 11 *in fine*) atestă că nu a existat nicio modificare a completului de judecată în această etapă și că judecătorii care au fost desemnați să se pronunțe cu privire la apelul reclamantei au fost aceiași care au pronunțat verdictul de condamnare (a se vedea, *a contrario*, Svanidze, citată anterior, pct. 34-38, Cutean, citată anterior, pct. 60-73, și Beraru, citată anterior, pct. 65-66). Curtea nu constată nicio încălcare a principiului nemijlocirii în această etapă.

48. În ceea ce privește cea de-a doua etapă, și anume redactarea deciziei, Curtea consideră că este important să se precizeze că, în speță, completul de judecată era un complet colegial (supra, pct. 9), și că, în dreptul național, redactarea deciziilor adoptate de acest tip de complet era delegată de către președintele completului fie unuia dintre judecătorii completului, fie unui magistrat-asistent care a participat la proces (supra, pct. 16-17 și 21). În speță, din informațiile de la dosar reiese că redactarea motivării deciziei a fost încredințată magistratului-adjunct, A.A.C.T., care participase la ședințele de judecată și la deliberări și care a expus, în numele completului de judecată, motivele pe care se întemeia verdictul de condamnare pronunțat la 3 iunie 2016 (supra, pct. 9-11 și 13). Acest lucru permite să se facă distincție între prezenta cauză și hotărârea în cauza *Cerovšek și Božičnik* (citată anterior, pct. 37-48), în care motivarea hotărârilor de condamnare a fost redactată după aproximativ trei ani de la pronunțarea verdictelor, de judecători care nu participaseră în niciun fel la ședință, la dezbateri și la prezentarea probelor, astfel cum se prevede în Codul de procedură penală (supra, pct. 45 *in fine*).

49. Este adevărat că L.D.S. nu mai era în funcție la momentul redactării hotărârii, întrucât pensionarea sa a avut loc la 40 de zile de la semnarea minutei deciziei de către toți judecătorii care participaseră la deliberările care au avut ca rezultat decizia din 3 iunie 2016 (supra, pct. 12). Această situație ar putea fi considerată un factor administrativ foarte evident, care să facă imposibilă participarea în continuare a unui judecător într-un proces (supra, pct. 42 *in fine*). Cu toate acestea, având în vedere că redactarea deciziei i-a fost încredințată magistratului-asistent, în conformitate cu dreptul național, nici intervenția judecătorului L.D.S., nici eventuala înlocuire a acestuia cu un alt judecător nu s-au dovedit necesare în această etapă. În orice caz, nicio probă din dosar nu este de natură să coroboreze existența vreunei intervenții a judecătorului C.T. în etapa redactării motivării deciziei definitive a Înaltei Curți. Astfel, Curtea constată că nu a existat nicio încălcare a principiului nemijlocirii nici în această etapă. În continuare, trebuie să cerceteze dacă motivarea deciziei pronunțate de Înalta Curte este conformă cu normele Convenției.

50. În ceea ce privește garanțiile aplicabile în materie de motivare a hotărârilor judecătorești (supra, pct. 61), Curtea reamintește că art. 6 § 1 din Convenție implică, în special, obligația instanței de a efectua o examinare

efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, precum și de a motiva hotărârile judecătorești. Totuși, deși art. 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument al părților. Întinderea acestei obligații de motivare poate varia în funcție de natura deciziei [*Wagner și J.M.W.L. împotriva Luxemburgului*, nr. 76240/01, pct. 89-90, 28 iunie 2007, și *Magnin împotriva Franței* (dec.), nr. 26219/08, pct. 27, 10 mai 2012]. Curtea reamintește, de asemenea, că, potrivit jurisprudenței sale constante, aprecierea faptelor și a probelor este, în primul rând, de competența instanțelor naționale [*Bochan împotriva Ucrainei (nr. 2)* (MC), nr. 22251/08, pct. 61, CEDO 2015], iar o hotărâre judecătorească internă poate fi caracterizată ca fiind „arbitrară” într-o măsură care prejudiciază caracterul echitabil al procesului numai dacă este lipsită de motivare sau dacă motivarea se bazează pe o vădită eroare de fapt sau de drept săvârșită de instanța națională, având ca rezultat o „denegare de dreptate” [*Moreira Ferreira împotriva Portugaliei (nr. 2)* (MC), nr. 19867/12, pct. 85, 11 iulie 2017].

51. În speță, reclamanta a susținut că ar trebui să fie achitată, întrucât nu existau suficiente probe care să confirme că era vinovată de săvârșirea infracțiunii de complicitate la înșelătorie (supra, pct. 9). Curtea constată că Înalta Curte a hotărât că acest argument era nefondat și că probele depuse la dosar justificau condamnarea persoanei în cauză. Pentru a ajunge la această concluzie, Înalta Curte a analizat conținutul sentinței penale pronunțate la 7 mai 2015 și a procedat la propria apreciere a faptelor și a probelor, înainte de a confirma verdictul de vinovăție pronunțat de judecătorii instanței de fond. În urma acestei examinări, Înalta Curte a considerat că probele depuse la dosar confirmau existența infracțiunii de complicitate la înșelăciune și justificau condamnarea reclamantei pentru săvârșirea acesteia (supra, pct. 11). Curtea observă că motivarea deciziei din 3 iunie 2016 a răspuns principalelor argumente invocate de reclamantă și a precizat în mod suficient motivele pe care s-a întemeiat decizia însăși, astfel încât principiile rezumate supra, pct. 50, au fost respectate în această etapă.

52. În ceea ce privește ultima etapă, și anume semnarea deciziei din 3 iunie 2016 de către judecătorul C.T., în locul judecătorului L.D.S. (supra, pct. 13), chiar presupunând că i se aplică principiul nemijlocirii, Curtea are sarcina de a determina, în lumina principiilor enunțate supra, pct. 42 și 43, dacă acest lucru poate fi considerat, în sine, drept o încălcare a acestui principiu.

53. În primul rând, Curtea observă că legislația națională prevedea că, în cazul în care președintele unui complet de judecată se afla în imposibilitatea obiectivă de a semna o hotărâre, președintele Înaltei Curți semna în locul acestuia hotărârea în cauză (supra, pct. 15). În speță, părțile nu contestă aplicabilitatea art. 406 alin. (4) C. proc. pen., având în vedere faptul că judecătorul L.D.S., care era președintele completului de judecată la momentul examinării cauzei, nu mai era în funcție la data depunerii motivării deciziei

și, prin urmare, se afla în imposibilitatea obiectivă de a semna această decizie (supra, pct. 9, 12 și 37-38).

54. De asemenea, Curtea observă că, în jurisprudența sa, Înalta Curte – care acordă o importanță deosebită faptului că fiecare hotărâre judecătorească trebuie să fie semnată de toți membrii completului de judecată care au adoptat-o – recunoaște, de asemenea, o excepție de la această regulă, în cazul imposibilității obiective de a semna (supra, pct. 18-20). Prin urmare, justițiabilii dispun de o cale de atac (revizuirea) pentru a obține verificarea faptului dacă a existat sau nu imposibilitatea obiectivă de a semna (supra, pct. 23).

55. În plus, Curtea constată că norma privind semnarea hotărârilor judecătorești de către toți membrii completelor colegiale nu este comună tuturor statelor membre ale Consiliului European. Dacă, în unele state, hotărârile judecătorești sunt semnate de președintele completului de judecată, singur sau împreună cu grefierul (supra, pct. 26-27), în alte state, judecătorul care semnează hotărârea judecătorească în locul judecătorului absent nu trebuie să fie neapărat unul dintre judecătorii care au participat la procedură (supra, pct. 25-27 *in fine*). Dintre cele treizeci și cinci de state care au participat la studiul de drept comparat, doar nouă impun, fără să se prevadă vreo excepție, ca hotărârile judecătorești pronunțate de un complet colegial să fie semnate de toți membrii completului (supra, pct. 25).

56. În ceea ce privește problema stabilirii dacă judecătorul C.T. a reluat examinarea cauzei și, prin urmare, dacă a fost modificată compunerea completului, Curtea reamintește că judecătorul respectiv nu a participat nici la ședințe, nici la deliberări (supra, pct. 47) și nici la redactarea deciziei din 3 iunie 2016 (supra, pct. 48), ci, pur și simplu, a semnat decizia respectivă în locul judecătorului L.D.S., care ieșise la pensie (supra, pct. 13).

57. De altfel, din art. 406 alin. (4) C. proc. pen. (supra, pct. 15) reiese că legiuitorul a limitat admisibilitatea acestei soluții doar la cazurile în care judecătorul titular se află în imposibilitatea de a semna hotărârea, adică într-o etapă ulterioară deliberărilor și redactării hotărârii în cauză. De asemenea, Curtea acordă o importanță deosebită faptului că mențiunea scrisă de mână de judecătorul C.T., referitoare la semnătura sa, preciza că aceasta semna pentru judecătorul L.D.S., și nu în nume propriu (supra, pct. 13 *in fine*), ceea ce confirmă faptul că nu a participat la adoptarea deciziei.

58. Având în vedere aceste constatări și concluziile la care a ajuns anterior, Curtea consideră că intervenția judecătorului C.T. nu a avut nicio consecință concretă asupra soluționării cauzei (a se vedea, *a contrario*, jurisprudența citată supra, pct. 45, în care constatarea încălcării art. 6 § 1 din Convenție era justificată având în vedere rolul activ al judecătorilor înlocuitori, care, fără să fi participat la dezbateri și la prezentarea probelor, au pronunțat verdictul și/sau au redactat motivarea hotărârii de condamnare). De altfel, reclamanta nu a invocat niciun argument susceptibil să pună la îndoială această concluzie (supra, pct. 37). Ținând seama de aceste elemente, Curtea apreciază că, astfel

cum a precizat Guvernul în observațiile sale (supra, pct. 38-39), în speță, nu a existat nicio modificare în compunerea completului de apel al Înaltei Curți, astfel încât nu există nicio problemă în ceea ce privește respectarea principiului nemijlocirii (a se vedea jurisprudența citată supra, pct. 42 și 43).

59. În cele din urmă, în ceea ce privește respingerea cererii reclamantei de reaudiere a martorilor (supra, pct. 9, 10 și infra, pct. 61), Curtea reamintește că admisibilitatea probelor ține în primul rând de dreptul intern și de aprecierea instanțelor naționale [*García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30544/96, pct. 28, CEDO 1999-1]. Aceasta observă că, în speță, judecătoria instanței de fond analizaseră deja proba în cauză și că reclamanta, asistată de avocatul ales, avusese deja posibilitatea de a adresa întrebări martorilor a căror reaudiere a solicitat-o [supra, pct. 10; a se vedea, de asemenea, *mutatis mutandis*, *Palchik împotriva Ucrainei*, nr. 16980/06, pct. 50, 2 martie 2017, și *Previti împotriva Italiei* (dec.), nr. 45291/06, pct. 222, 8 decembrie 2009]. În aceste condiții și având în vedere faptul că, în prezenta cauză, nu a existat o răsturnare a unui verdict de achitare pe baza unei reevaluări a credibilității martorilor (a se vedea, printre multe altele, și *a contrario*, *Dan împotriva Republicii Moldova*, nr. 8999/07, 5 iulie 2011), principiile procesului echitabil nu pot impune o a doua audiere, în apel, a acelorași martori.

60. Prin urmare, nu a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSELE ÎNCĂLCĂRI ALE ART. 6 DIN CONVENȚIE

61. În formularul de cerere, reclamanta susține că deciziile de condamnare pronunțate împotriva sa nu erau nici suficient motivate, nici întemeiate pe suficiente probe. De asemenea, aceasta se plânge de refuzul Înaltei Curți de a admite cererea sa de reaudiere, în apel, a doi martori care fuseseră deja audiați în primă instanță (supra, pct. 9 și 10). Aceasta invocă art. 6 § 1 și 3 lit. d) din Convenție.

62. Ținând seama de faptele din prezenta cauză și de concluziile formulate în temeiul art. 6 § 1 (supra, pct. 51 și 59), Curtea consideră că aceste capete de cerere sunt în mod vădit nefondate și trebuie să fie respinse în temeiul art. 35 § 3 și 4 din Convenție.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *declară* cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere formulat în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, referitor la nerespectarea principiului nemijlocirii, și inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;
2. *hotărăște* că nu a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

HOTĂRÂREA IANCU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 23 februarie 2021,
în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulament.

Ilse Freiwirth
Grefier adjunct

Yonko Grozev
Președinte